

Разом із вищевикладеним у Правилах дорожнього руху немає жодної згадки про правовий режим самобалансуючих транспортних засобів обладнаними електродвигунами (електросамокати, сігвеї, сегвіли, гіроскутери), що дає змогу стверджувати, що перед тим, як вводити відповідальність за порушення Правил дорожнього руху особами, що керують цими засобами, слід внести суттєві зміни до існуючих Правил дорожнього руху в яких слід визначити: поняття та правовий режим цих транспортних засобів; вимоги до їх зовнішнього обладнання (фари, відбиваючі знаки, тощо), швидкісний режим, умови управління та дозволені ділянки руху; заборони для осіб, що керують таким транспортом; опис дорожніх знаків, пов'язаних із управлінням цими транспортними засобами тощо.

Список бібліографічних посилань

1. Єдиний Державний Реєстр Судових Рішень, справа 756/15552/20. URL: <https://tinyurl.com/yhnxtcdj> (дата звернення 22.10.2021)
2. Єдиний Державний Реєстр Судових Рішень, справа 127/11282/21. URL: <https://tinyurl.com/yecuhw4t> (дата звернення 22.10.2021)
3. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення правил дорожнього руху особами, які керують самобалансуючими транспортними засобами обладнаними електродвигунами (електросамокат, сігвей, сегвіл, гіроскутер): Проект Закону України від 05.07.2021 № 5732. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=72433 (дата звернення 22.10.2021)
4. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення 22.10.2021)

Одержано 19.10.2021

УДК 351.741(477):796.017

Ігор Володимирович ВЛАСЕНКО,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Ольга Олександрівна ВАХІНА,

слухач магістратури факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ІМІТАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ ЯК МЕТОД ПІДГОТОВКИ СПІВРОБІТНИКІВ НПУ ДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Відповідно до статистичних даних станом на 11.09.2020 року, з початку 2020 року в Україні зафіксовано 868 випадків поранення та 5 випадків загибелі співробітників Національної поліції під час виконання службових повноважень [1, с. 32]. В структурі НПУ спостерігається підвищення рівня травматизму і загальне погіршення ситуації. Це свідчить, про необхідність модернізації системи професійної підготовки працівників Національної поліції, адже знань, отриманих ними під час навчання, не достатньо для успішної адаптації до широкого спектру реальних, часто екстремальних ситуацій, що виникають на практиці. Одним з ефективних методів формування тактичного мислення, підвищення стресостійкості та готовності до дій в екстремальних ситуаціях, є тренування з використанням імітаційних засобів, які використовуються під час гри у пейнтбол, страйкбол, хардбол, лазертаг, віртуальних тирах.

Відпрацювання співробітниками НПУ тактики дій в умовах, максимально наближених до реальності, які моделюються під час тактичних ігор, застосовується в ході

підготовки співробітників поліції та підрозділів особливого призначення у провідних країнах світу: США (SWAT) [2], Франції (GIGN) [3, с. 50-51], Німеччині (Bundespolizei), Великобританії (Home Office Police Officers, SAS, SBS) Ізраїлі (Israel Police) [4, с.79]. Варто зазначити, що ефективність дій співробітників, які пройшли тренування з використанням пейнтбольного чи страйкбольного обладнання, в 4-6 разів вище, ніж у працівників, які пройшли звичайну підготовку [5].

Не зважаючи на те, що з 2013 року в Україні офіційно затверджені рекомендації щодо використання імітаційних засобів, у процесі підготовки співробітників правоохоронних органів такі тренування і досі не набули особливого поширення [6].

Пейнтбол, страйкбол, хардбол, лазертаг – командні ігри військово-тактичного спрямування, у процесі яких гравці відпрацьовують певні тактичні ситуації/сценарії з метою вдосконалення особистих та командних навичок. Особливостями таких ігор є: військово-тактичне спрямування, наявність правил та сценарію гри; можливість змінювати умови та сценарії в залежності від завдань підрозділу; реалістичність (місце проведення, зброя, одяг, спорядження); використання імітаційної зброї для ураження противника.

Тренування з використанням імітаційних засобів, які застосовуються під час зазначених тактичних ігор, сприяють вдосконаленню:

1) індивідуальних навичок та вмій:

а) підвищення рівня фізичної підготовки (швидкості, витривалості, сили);

б) підвищення рівня тактичної та вогневої підготовки (правильне утримання зброї, виконання маніпуляцій та пересування з нею, амбідекстрія [7, с. 20], зміна положення під час стрільби, перенесення вогню на різних дистанціях та в різних напрямках, подолання перешкод, мобілізація органів чуття на виявлення цілей);

в) підвищення психологічної готовності до дій в стресових умовах (рішучість, впевненість, гнучкість мислення, навички психологічного впливу, винахідливість, комбінаційні здібності, установка на виживання в ризикованих ситуаціях, відчуття професіоналізму, вміння реалізовувати теоретичні аспекти на практиці);

2) навичок роботи в команді (наступ та відхід у складі малих оперативних груп, перегрупування у процесі гри, командирські та комунікативні навички, захоплення, утримання та оборона будівлі/території, розподіл секторів огляду і їх контроль, з'ясування позицій супротивника та слабких місць в цих позиціях, навички планування) [8, с. 57].

Порівняльна характеристика тактичних ігор з урахуванням найвагоміших критеріїв оцінювання, допоможе співробітникам НПУ, обрати найбільш зручний вид гри для тренувань, зважаючи на ціль та завдання, які стоять перед підрозділом (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика тактичних ігор

№	Критерій оцінювання	Пейнтбол	Страйкбол	Лазертаг	Віртуальний тир
1.	Подібність імітованих умов до реальних (чинники зовнішнього середовища, місцевість, супротивник)	Так	Так	Так	Ні
2.	Подібність імітованої зброї до реальної (зовнішній вигляд, вага, принцип роботи механізмів, точність польоту кулі)	Ні	Так	Ні	Так
3.	Особливі вимоги до питань безпеки (необхідність використання спеціального додаткового обладнання та захисного спорядження)	Так	Так	Ні	Ні

Продовження таблиці

4.	Можливість проводити гру не лише на спеціально обладнаній площадці, а й у будь-якому приміщенні/ на відкритій ділянці місцевості	Ні	Так	Так	Ні
5.	Додаткові витрати (необхідність проводити перезарядку зброї, використовувати спеціальне додаткове обладнання, захисне спорядження)	Так	Так	Ні	Ні
6.	Можливість підтвердити влучення у противника	Так	Ні	Так	Так
7.	Негативний вплив на імітаційну зброю та спеціальні засоби захисту кліматичних умов (наприклад, низької температури повітря)	Так	Так	Ні	Ні

Отже, саме у процесі гри в тактичні ігри з використанням імітаційних засобів, з'являється можливість створити умови, максимально наближені до реальних. Саме такі умови сприяють визначенню реального рівня підготовки поліцейських; виявленню осіб, психологічно не готових до екстремальних ситуацій; формуванню тактично вірної поведінки у критичних ситуаціях та навичок командної роботи. У вітчизняній літературі дослідження стосовно використання комплексу тактичних ігор (пейнтболу, страйкболу, лазертагу, віртуальних тирів) як методу підготовки співробітників правоохоронних органів мають неповний, розрізнений характер. Зважаючи на це, тему дослідження можна розширювати і розвивати у подальшому, що сприятиме підвищенню ефективності діяльності співробітників НПУ в нестандартних, екстремальних умовах та знизить рівень смертності і травматизму серед поліцейських під час виконання ними службових повноважень.

Список бібліографічних посилань

1. Іншеков М.В. Науково-практичні аспекти зменшення травматизму працівників поліції. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*. Харків. 2021. С. 32-33. URL: https://www.google.com/dspace.univd.edu.ua/Naukovo_praktychni_inshekov_2021.pdf. (дата звернення: 18.10.2021).
2. Mark A. Milley. Field Manual. No 3-0. Washington. 06.11.2017. 366 с. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url>. (дата звернення: 18.10.2021)
3. Самойленко В.М., Толокнєєв В.О., Мартинов І.В. Тактичний пейнтбол як ігрова форма навчання курсантів у навчальних закладах правоохоронних органів. *Молодий вчений*. Березень, 2020. №3 (79). С. 49-52. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-3-79-11>. (дата звернення: 18.10.2021).
4. Гурський В.Є. Підготовка особового складу воєнізованих спеціальних підрозділів з використанням пейнтболу, страйкболу та лазерних тирів. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2013. Випуск 14. Частина II. С. 77-83.
5. История и современное состояние пейнтбола. URL: <http://hyperion.kiev.ua/articles/-history-and-current-status-of-paintball.html>. (дата звернення: 18.10.2021)
6. Методичні рекомендації щодо використання страйкбольного та пейнтбольного обладнання в системі службової підготовки працівників органів внутрішніх справ: Лист МВС України від 28 березня 2013 року, № 5093/Лк. Департамент кадрового забезпечення МВС України.
7. Синявський В.В., Сергєєнкова О.П. Психологічний словник. / За ред. Н.А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007. 336 с.
8. Гунченко Ю.О. Метод прискореної підготовки фахівців спецпідрозділів в навчально-тренувальному центрі. *Вісник інженерної академії України*. 2012. № 3-4. С. 55-59.

Одержано 19.10.2021